

Asociația Națională a Profesorilor de Limbă și Literatură Română

RO87BRDE130SV08210281300, BRD Cluj
Cod fiscal/(CNP-persoana fizica): CUI 13855213
Str. Titu Maiorescu, nr. 5, Cluj, 400075
Tel./fax 0264-443047
e-mail: office@anpro.ro
www.anpro.ro

COMUNICAT DE PRESĂ

Asociația profesorilor de limba și literatura română „Ioana Em. Petrescu” (ANPRO) (www.anpro.ro), în contextul dezbaterii proiectului *Legea Învățământului preuniversitar România educată*, semnalează că impactul noilor modificări va determina un regres al disciplinei Limba și literatura română și al modului în care elevii își vor forma competențele asociate limbii materne.

Asociația Profesorilor de Limbă și Literatură Română *Ioana Em. Petrescu* (ANPRO), cu membri din toată țara și din Republica Moldova, precum și alți numeroși profesori din mediul universitar și preuniversitar, vă solicită atenția cu privire la următoarele sesizări și propuneri referitoare la *Proiectul Legii Învățământului Preuniversitar România educată*, aflat în dezbateri publice:

1. În Constituția României (art. 13), se stipulează că limba oficială a țării este limba română. Limba și literatura unui popor formează dimensiunea culturală a profilului identitar al elevilor, așa cum se precizează în art. 3 (h) din prezentul proiect de lege: *principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale și a valorilor culturale ale poporului român*. Aceste aserțiuni afirmă implicit **statutul de disciplină fundamentală al limbii și literaturii române, precum și importanța disciplinei în cadrul examenelor naționale.**

Având în vedere că limbile materne au fost legitimate în sistemele de învățământ european vreme de 200 de ani și că în țările Uniunii Europene, *limba și literatura națională* se regăsește ca probă de sine stătătoare în cadrul examenelor naționale, **se impune ca limba și literatura română să se mențină, în continuare, probă autonomă în examenele de evaluare națională și de bacalaureat.** Menționăm, de asemenea, faptul că în istoria de 160 de ani a sistemului național de învățământ, *limba și literatura română* a fost considerată **disciplină fundamentală**, ocupând unul din primele trei locuri în programele analitice (înaintea ei fiind doar religia și/sau morala). Locul conferit limbilor naționale în Europa, inclusiv la noi, reflectă **valoarea formativă excepțională** a acestor discipline, obiectivată în **calitatea exprimării, a construcției și a receptării de text, precum și în conturarea profilului identitar. Statutul disciplinei se reflectă în locul deținut de limba și literatura română la examenele naționale. Or, proiectul actual al Legii Învățământului devalorizează statutul disciplinei și minimalizează calitățile ei formative, intervenție, în opinia noastră, de nejustificat.**

2. În art. 74 (2), se precizează că *Unitățile de învățământ liceal cu statut de colegiu național pot organiza concurs de admitere în clasa a IX-a, pentru maximum 90% din numărul de locuri atribuite prin planul de școlarizare. Restul locurilor se ocupă prin repartiție computerizată, în urma susținerii evaluării naționale. Textul acestui articol contrazice una dintre valorile menționate la începutul proiectului de lege, și anume art. 2 (1) (b) Echitatea – respectarea dreptului fiecărui beneficiar de a*

avea șanse egale de acces, participare și de atingere a potențialului său optim, pentru că organizarea unui examen separat de admitere de către colegiile naționale încalcă egalitatea de șanse a elevilor, iar subiectele la evaluarea națională trebuie întocmite de către o singură instituție specializată, nu de către fiecare școală în parte. Propunem ca evaluarea națională să rămână cu o singură sesiune de examen și cu subiect unic pentru toate școlile gimnaziale, liceele și colegiile naționale.

De asemenea, referitor la art. 74 (10), solicităm ca în cadrul examenului de evaluare națională să se utilizeze în mod explicit denumirea probei *limba și literatura română*, și nu denumirea generală a ariei curriculare *limbă și comunicare*, așa cum figurează în articolul menționat – [...] evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a din ariile curriculare limbă și comunicare, matematică și științe [...] –, aria *limbă și comunicare* implicând mai multe discipline de studiu în aceeași probă de evaluare.

3. În art. 75 (4), se menționează că *Examenul național de bacalaureat constă în susținerea următoarelor probe: A - proba scrisă de evaluare a competențelor la disciplinele cuprinse în trunchiul comun – probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările; aceasta constă într-o probă unică, prin care se evaluează competențele generale formate pe parcursul ciclului liceal la limba și literatura română, matematică, științe, istoria și geografia României și Europei și științe socio-umane [...]. Or, cumularea mai multor discipline într-o singură probă reduce considerabil importanța formativă a limbii și a literaturii naționale, care constituie fundamentul identității noastre și sunt parte a patrimoniului cultural. Considerăm inadecvat și discriminatoriu ca limbile minoritare să aibă probă separată de evaluare la bacalaureat (așa cum se menționează la subpunctul D – probă scrisă la Limba și literatura maternă – probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale), iar limba și literatura română să nu aibă o probă distinctă.*

Amintim, în plus, faptul că încadrarea literaturii române la „Proba E” – facultativă, în examenul de bacalaureat, pentru clasele cu profil filologic și mențiunea conform căreia această probă nu condiționează promovarea examenului de bacalaureat – art. 76 (4) – amenință încă o dată statutul disciplinei în evaluarea națională.

Conform prezentului proiect de lege, art. 217 (3) (i), *evaluările și examenele naționale vor fi în integralitate standardizate și administrate în format digital începând cu anul școlar 2027-2028. În baza acestei precizări, niciun examen național (evaluare națională și bacalaureat) nu evaluează toate competențele din programa disciplinei limba și literatura română, evaluarea standardizată neputând să verifice nici competențele de comunicare orală în limba română, nici competențele de redactare de text și, cu atât mai mult, gradul de asimilare a valorilor pe care literatura le promovează.*

Așa cum sunt descrise în actualul proiect, modalitățile de evaluare diminuează statutul disciplinei *limba și literatura română* și desincronizează școala românească de școala europeană. Considerăm că legitimarea unei asemenea abordări nu poate fi asumată, fără riscuri majore, de nicio instituție a statului român. De aceea, vă rugăm să reconsiderați locul conferit *limbii și literaturii române* în actualul proiect de lege.

Consiliul director ANPRO

didactică și desfășoară proiecte de susținere a lecturii și a scrierii în școală. De asemenea, ANPRO, prin membrii ei, a participat la dezbaterile privind programele și manualele școlare ale disciplinei și la redactarea acestora.

Contact pentru informații de presă suplimentare: Bogdan Rațiu, 0748141608, bogdanp_ratiu@yahoo.com